

सं. वा.

व.

Dhamma.Digital

सं. वा. वा. वा.

नारद महाथेरा

जय मां भाय

पासा- ४

मां-बौ व सचाखाचा

अनुवादक :-

स्व. गोविन्दलाल मानन्धर

छकोगुली

१०००

सिन्हा

१०७२

{

रु- १४०

कं- १३५

पिकाहः—

चवसा पास,

५। ८०४, ग्वाछेमुगल,

कान्तिपुर,

नेपाल।

चवसा

१. मां-त्रौपि

२. स्नेही श्रवु

३. स्नेहशीलम्ह मां

४. मां-त्रौपिनि कर्तव्य

५. सन्तानपिनि कर्तव्य

दिङ्गत भाजु गोविन्दलाल मानन्धर

पौ

७

११

१६

२१

४०

१

ब्याक अधिकार पिकाहसिगु।

थाम्हः—

श्री सरस्वती प्रेस,

नरदेवी, डटपाचो,

कान्तिपुर, नेपाल।

जिमिगु खँ—

‘च्वसा पासा’ या प्यम्हम्ह पासा ‘मां-बौ’व मचाखाचा’ पिकाये दुगु अति हे हर्ष या खँ ख । ‘च्वसा पासां’ थुगु थगु सफलतायात गर्व याना मच्चने मागु नं मदु ।

थुगु सफू दिवंगत श्री गोविन्दलाल मानन्धर भाजुं अनुवाद याना थगु जीवित काले हे पिकाय घका जगु ख । तर दुर्भाग्यवश मत्स्यवे हे वेक परम धाम जुल । वयकलं थगु इच्छा पूर्णायाना दिये मफुत ।

तर थौं वयकया इच्छा पूर्णयाये दुगुलि ‘च्वसा पासा’ यात विशेष हर्ष जुया च्वंगु दु । थ्व सफूचा श्री मती बद्रिमायाया भिं नुगलं याना हे पिकाये फुगु ख । थुगु सफूचा पिकायेत वयकलं मोः तका ५०० ।—(न्यास दां) चन्दा रूपे तथा त्रिया दिया ‘च्वसा पासा’ यात ऋणी याना दिल । नापं थ भातया नं इच्छा पूर्ण याना दिल ।

आशा दु श्री मती बद्रिमायाया मनं तुना थौं सफू प्यहाँ वया च्वंगु दु, हानं थुगु सफू प्रकाशन जूगुलि दिवंगत आत्मायात नं अवश्य शान्ति दइ ।

अन्ते थ्व नं आशायाये कि मेमेपि सज्जनपिसं नं थये हे दानयाना थगु नां अमरयाना दो घयागु ।

कान्तिपुर,
गुलु अष्टमि, १०७२.

च्वसा पासा

A FEW WORDS BY REV. NARADA.-

This booklet was written mainly for the benefit of parents and children who wish to lead ideal happy lives at home.

In this materialistic age when there is a tendency amongst certain children to lose their due respect towards their parents it is our duty to show them their duties and their ancient culture.

I thank the able translator for having made this booklet accessible to the Nepali readers and Mrs. Govind Lal for publishing it in memory of her late husband.

10-11-2495

1957

Nārada

दुःखं—

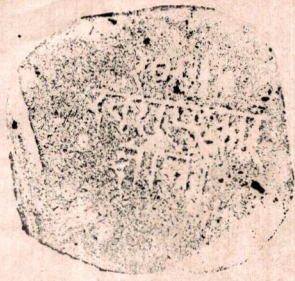
एव सफूचा छे सं आदर्श खुसी जीवन न्यतीत यायेगु इच्छा दु पिनिगु भलाइ या लागी जक हे न्वयागु ख ।

गुह्य गुह्यं मस्तेषं अ मां-अनु प्रति मागु अक्षर महाइगु जूगु थुगु भौतिक युगे इमित इमिगु कर्तव्य व इमिगु प्राचीन संस्कृतियात कथनाबीगु भीगु कर्तव्य ख ।

जि एव सफूचा नेपाली पाठकतेत न्वने दयेका न्युगुया निति योग्य अनुवादकयात व थ भात या स्मृति स एव सफू प्रकाश प्रकिगुली श्री मति गोविन्दलाल शर्मा अन्यवाद थिया ।

२०।११।२४९५
२४५२

नारद

स्वर्गीय गोविंदलाल मानंधर

दिवंगत भाजु गोविन्द लाल

सम्बत १९८० साल कार्तिक शुक्ल पक्ष या षष्टि बुध-
 वार खुन्हु कान्तिपुर या किलागछें न्हुञेनारायण साहुया काय
 बुल । वैट्टर श्मशु कुल-छें अर्थे तथा किलागले च्वना च्वंवले
 काय मइया चिन्तितम्ह न्हुञेनारायण साहुया खा चक्रधंगु उलि
 थुलि महु । न्हू दंगु जूसां भचा ख्यूंसे च्वना च्वंगु
 किलागछें थडं दन्न धिना वल । दक्ते थजिम्ह छेंया नायोया
 थव काय छम्ह दया मने स्वाँ व्हल । किजापिं कायचापिं सकलें
 व स्वाँया सुगन्ध नतुने दया अत्यन्त हे हर्षित जुल । ज्ञाय
 मज्जी ? वर्थे लक्षणां लाम्हे मचा या जन्म या परिणाम
 स्वरूप थगु ज्या खँ व्यापारे लाय तये ग्यानाच्वंम्ह साहुजुया
 उत्साह दया वल । किजापिं थम्हं भहुदु विनातयागु
 दाँ पो प्रयंप्रयं ज.। खँ यत्गुली प्रोत्साहन वियाहल ।
 अने बुलुं बुलुं विमिलया विमिलाय परिवर्तन जूथे
 व्यापार तवांधना वज्ज । ख्यूंगु किलागछें समृद्धि-
 शाली जुया कोठा पत्ति दन्न धिना वल । ध्याकूं थिकूं
 न्हापं भू भू घावा थउं कन्हे न्हू वोगु विजुली या

तेजं बुलद्धर्मयात निभादेवं चाया अन्धकारयान पित्तु
थे याकन याकन पित्तिना हल । बुलुहुं नेपाञ्ज एले-
क्ट्रिक् स्टोर्स (Nepal Electric Stores) धका नाम
कायेका प्रसिद्ध जुया वल ।

थ्व लुपुत्रम्ह कायमचाया थगु कुलगोत्रानुसार
मागु संस्कार आदि धुनका न्हय्दँ या उमेरे विद्याध्ययन
शुरू जुल । बुलुहुं दवार स्कूले भर्ना जुल । ग्यानिम्ह
आख बोनेगुली खूब हे ध्यान तईम्ह जूया निंति
विद्यार्जने उत्तरोत्तर उन्नति यायां यंकल । लिपा सम्बत
१९६७साले म्याट्रिकुलेशन (matriculation) या परिचाय
उत्तीर्ण जुल । स्कूले आख बोबलेया पासापिसं थउं तक वया
नाम कया च्वनी- वथे जाम्ह पासा द हे मद्दु धका । ज्ञाय,
खभाव इत्यन्त हे सरल । सरलताया ला मूर्तिहे धासां
इत्तुक्ति ज्वी म्खु । हाकनं गुलि सरल उलि हे मिलनसार
नं । सरल धका ध्वाद म्खु । बुद्धि गावकं छिटो । न्हागुं
याकन थ्वीका कायेफु । भिगुं ज्ञान बुद्धि भट्ट लाना कया
याकनं हे थगु प्रयोगशालाय दुकाय्गु निपुणता दुम्ह ख धका
पासापिसं थउं तक ना कया हे च्वना मचा वले मां वी मन्त धाय्ब

बहिर्मात्राया मुले बुद्धं २. श्रीधाराया मुले रतिरिति
 काय इत्यहं त्रिका रसाय निरहं, काय इत्यहं याना श्रीमती
 काय निरहं, अत्रे रसाय इत्यहं । उकी मय्ये गविकरहं
 हे दनि । निरहं बुद्धं २. श्रीधाराया इत्यहं दनं, अनिधि
 चारियुं कथन । आ वयकया श्रीमती यत् नक वीतिव
 कथिणी ज प्रिय विद्युष ककामह निकै व्यवहार ज्ञानया
 निध । यनी बुधा नं विधिनिवृत्त उजाय कृते यथाव नानह
 श्रीधाराया गणवनीरहं कथा कथा इया निरहं याना
 यथा यत्ने यत्नं वना चोति मन्तपरवेण कृते इत्यहं
 श्रीधरस्य श्रीमता सो बुद्ध । सो ज बुद्ध आचिरे गौर
 मन्त २६८६ सात्रे निरहं याना विद्युष निरहार २. श्रीधारा

वन ।
 यत्नं वा इति बुधा याको याको याना इत्यहं दया
 इत्यहं या पालन, पोषण, विद्याया इत्यादि एक ककामह
 इत्यहं श्रीधरदत्तर साहु दयात्वन । साय वल्लभान जनी
 भाजिया या श्री धरयेवं हा ना महु धाय भाक कका
 आया मवान अथहे ३५ दया वी । उकीसन अथक

तोतो वीं थउं वदनं मचा स्वम्ह वाना थ परम-
 धामे वना बिल । छखें ता शोकाकुल परिवार तथा इष्टमित्र
 पासा भाईति अलन्त हे अपशोच या विषय ख ।
 तर एसा वयकनं थउं तह सद्यस्या च्छोने दनि थें
 च्वंक गुगु पुण्यया पताका व्हेका च्वन थ स्वया
 स्यनं दनिगु हे भापा वयकया गुगु, शील सरलता
 व पवित्रता जक लुमका स्वया थगु दृष्टि लालसा यात
 लुमका च्वन । वयक्यात जुद्धसडक्या जेस वया यमराजं
 सा वना यंहुगू थगु या वैशाखं तिनि । लेखक्यात ला
 म्हिग म्हिग तले खना च्वना थें च्वं । सेन्लागु
 खा, ज्यु लाक जुया पोष्टम्ह आर्यथें सम्हावों
 वर्या, गाकं तधिक जुना अज्ज प्रत्यज्ज च्ह च्वंम्ह लुनां
 लोमके फई ? म्हस्युको ताको स्यनं वया सुन्दर मूर्ति
 लुमके बले दक्खे न्हापां वया भराय गोगु, मिखा
 निगबलं कि बुद्ध भगवान् । शान्त सुदृष्टि लुमका है कि
 प्रकृती स्वल धासा पदेह निह लुमका है । अफ भीत
 लुमकेन व बवने बवने च्वंगु न्हाय मिखाया दुनेव,

व दुनेच्वंगु वयकया चिररमरणीय गुण अपालं दनि

बुरयेनिसें वोगु सिरये तिनी तनी धाथे वयकयके छगू
अत्यन्त हे बांलागु स्वभाव दु । व छुले धासा-ध सिकं थँजिमहदा
प्रति न्ह्यामह हे धजु अत्यन्त आदर भाव । थँजिसिं धागु
न्ह्यागु खँय् नं नाई नास्ति मदु । हानं तहे चाय मायक
छुं धाल धासां च्वावक छुं हे लिस बीमह मखु । सुंक
मौन साधनया आश्रय कया बछुना बीगु, बस । गुमजू धासे
स थीक हाले बले वहे जोगु लिस वइथे वयकया पाखे अथे
तया लिस वधी धका थँजिपिसं आशा हे काये म्वा ।

धगु जीवन-मत थुलि यावनं प्रवाचक सिनावनि धैगु
वयकनं न्हापा हे स्यू थें च्वंक न्हय्दँ च्यादँति न्हयो निसें
भगवान् दुद्ध, धर्म, व संघया सखे दुहाँ भाल उपासकया
रूपे । बौद्ध धर्म निषएक ग्रन्थया प्रकाशन, अध्ययन, तथा
चैत्य विहारया संरक्षण आदि ज्या खँय् विशेष अभिरुचि
वयना हल । दृष्टान्त स्वरुप स्वयम्भवी आनन्द कुटि थ्यंक
विजुली यंकेगु ज्याय् अपालं महत वयकया पाखे हे डल ।
आन्नद कुटी भिक्षुपिं, भन्तेपिं सकलया सुविरता या लागी

सर्दि धावां धमवा धघा कोठाय अङ्गणे अङ्गणे न्हावं सिपुति
 मौरयाना वित्त । भित्तुनिगु एवं कुट्टिया कल्याणया
 भित्ति जिं दुःखमी । नं विहे सौम्य मनु. न गुवल्ले आर्थिक
 महायत. गिगुली तिस्थो । पुगु चागु पुं दाना हे थकल ।
 इति तह वि वयद्या खँन्धथो वते भारद् महास्थविर, भित्तु
 अमृतादन्द् थे जापिं महत्तुभावतस्ये थउं तह मिवाय
 सोवि ल ल धायल खँ ब्हानी । बुद्ध्या चार धाम यायगु
 नं वाकी तगु मखु, न थगु मात्तुभाया सेवा यायगु
 धंदा त । धमोदय मासिक-पत्र यात चन्दा आदि वियान,
 धमं सह प्रकाशन याना नं, धमं भाषाय् सफु चवयानं
 (प्रकाश सञ्चनिगु सां) जिको सना वन ।

धुगु जोशह सडन पुरुष आ थउं भीथाय् न्योने
 महु । मन वं मन वं वाथाक दना वना वित्त । शायद् वयकर्त्त
 ध्वे सुखावनि धुवने चाना भूत कन्नाण या पुष्पवृष्टि
 यायेगु स्वैच्चन ज्वी । आ थउं उक्रिया पलेसा भीसं
 यायपुगु छुं मखु । केवत्त वाक्या संस्मरण, वयक्याके
 दुःख प्रशंसनीय गुण या बखान । धुलिका ।

दिवंगत आत्मागत सुख व शान्ति दुयेमा !

मां-बौपिं

संसारं पुण्यं यायेत् क्षेत्रं प्येगुं तु धका बुद्ध भगवानं धयावन ।
छुद्ध धागा-न्हापं बुद्ध, अने अहन्ति, अने मां, अने अनु ।

बुद्ध धैपिं भी मनुख मध्ये श्रेष्ठिं । गुबलें गुबलें
जह वज्रयोजिसं था संसारे खने दयेक विज्याइ । हनंथुजोगु
बुद्ध-धुगे तिनि भिपिं शिष्यत आपा दया वइगु । तर दया
दुम्ह मां व प्रेमयाइम्ह बौ न्हागु छेँलायनं खने हु ।
कर्तव्यं स्यूपिं हनं कृतज्ञपिं मचाखाचातेत ला अमिं भिगु तथा
अपुक्क दैगु पुण्य क्षेत्र तिहे ग्यो । उजोगु भिगु बुँई भतिचा
जह जूसां प्रेमयाना वा पुसा पितसा उकिया फल भये भये
कि सया वई । प्रेमी मां-बौपिं दया भाग्यमानिपिं कायमचा,
म्यायमचातेत धात्ये हे धन्य धायेमा । छाया धासा अमिगु उपरे
गुबलें मदीगु प्रेम हनं थपिके भयेकि वयाच्चंगु कृतार्थया
भरगत अर्षण याये दत ।

बुद्धं धया विज्याथे मचाखाचात थ मां-बौपिनि प्रति
धुलित ऋणी जुया च्वन कि सलं स दँ तरुनं अमिगु सेवा
सुश्रुसा दाना जव बोहले मां व खत्रे बौ यात कुबिया उत्तरे नं

अमिग उपरे थगु वृत्तज्ञताया भाव गाक्क क्यने पैमखु । न
अमिसं थगु ऋण हे पुले फै । मां-अवुयात हिरा-जुहारातया छै
म्ह वाम्ह वाम्ह दुंक फेतुकेगु, शक्ति सारासंसारया चक्रवर्ति
यानात्रीगु सामर्थ्य हे दतले नं ऋण पुले फैगु मखु ।

छम्ह धर्म-गुरु भिग्ह व्यवहार-गुरुति ग्यो, छम्ह-
बौ सच्छिग्ह धर्म-गुरुति ग्यो, दानं छम्ह मां दोछिग्ह
शौति ग्यो भका थया हिन्दु-शास्त्रे नं मां-बौ या उपरे
तसतं ऋणपुला क्यंगुदु ।

अबले यापि उपदेशकतसें छाय मांबौपित थपायचो
तसतं प्रशंसा यागु ज्वी सकासनं सीके मपुगु मखु । तापाक
मा वनेमागु मखु । छाय? दया दानपि मां-बौपिसं थ म-
चातेत फयां फछि भिगु सिबे मेगु बीहे मखु । थपित लोमं-
का नं मचा खाचातेगु कल्याण व सुख थजु थका ज्वी ।
गुली कष्ट सिया कमेयानागु थगु सर्वे अमिगु शिक्षाया
लागी दुग मस्यास्ये फुका च्वनी । थमस्तेगु उन्नति
जुगु, शान्ति पूर्वक जीवन हना जूगु स्वये दैगु अमित तसतं
योगु जुयाच्वन । गुबल्ले गुबल्ले मां पिसं ल्यासे बले हे थ

घुइकाम्ह मचाया खा स्वये मदयेका थगु थुलित अमूल्यगु
जीवन न्हार्ण त्याग याना वं । थपिनिगु हिं हे अमित ब्वहंका
च्वन । चच्छि चच्छि मबस्यनं च्वंच्वन अमिगु नितिं ।
मचातेत लही बले अमिसं गुलि दुःख सीगु ख व कना
च्वने फुगु मखु । मचातेत स्यासा अमित स्याइगु, मचातेत
याउंसे च्वंसा अमिनं याउंसे च्वनीगु । अमित मचात थ म्ह
त्वान्हानातैपिं ति ग्यो, ध्यवां कायेमहुपिं रत्न थें, अमित
छगुलिं छगू सुख शान्तिया लँपु । मचात मदयेका च्वनेमाख
घायेव अमित म्हायाषु, अपिं दुःखी व दरिद्र ज्वीगु ।

आ, थ श्रद्धयेपिं मां-बौया प्रति ऋण पुलेगु छुं लँ
हु ला कि मदु अमित । दु, जरूर दु । अमित मभिगु लँप्वी
मख्वसे भिभिगु धर्म-कर्म याका, हनं थपिसं नं काय म्हायया
आदर्श गुजोगु ज्वीमागु ख व कयना । अमित थव ता
मच्वनीगु सांसारिक सुख सामग्री जक मखु सदां सार ज्वीगु
आध्यात्मिक संपति बियानं लही मा ।

उकिया नितिं हे भिपिं मचाखाचात, छिमि मां-बौपिं थव
संसारे छिमि दकले भिगु संपति जुया च्वंपिं उजातिसं घाये

स्वना, न्हियं अमित माने या, गथे आगतो धाम्हे जुजुं उवले
 याना वन । अमिगु इच्छा यात श्रद्धा पूर्वक स्थान व्यु, गबळो
 हुगले स्याके मते ।

धगु मिगु चाल चलनव सचरित्र इयना अमिगु इज्जत
 तयाव्यु । विशेष अपि मदैवले यात धगु चरित्रया प्रभावं
 अबुया काय जुया कयो । श्री धुंका नं अमिगु उज्ज्वलगु किर्ति
 या कलङ्कित यानाविये मते ।

स्नेही श्रु

मचाखाचातसें थदया दुपिं स्वार्थत्यागी मां-बौपिं
 यपित तगु स्नेह व चिचा संचाया महिमा सीके मफुगु जुया
 च्वन । नियमं मातु प्रेमया सिकं पितृ स्नेह तधनीगु हे
 खत । हानं उमेर कञ्चातिनिपिं, अतुभव मगानिपिं मचात थ
 चुडापिं मां-बौपिनि कर्तव्यपरायण व प्रेमी ज्जी धैगु आशा काये नं
 फैगु मखु । थपिं हे मां बौ ज्जी मखं तले पितृस्नेह धैगु छुं
 बांलाक सीके फै मखु । थन उदाहरण सररूप छगू प्रभावशाली
 बाखं छपु दु ।

राजकुमार अजातशत्रुं देवदत्त थेरां स्यंथे थ अतु विम्बिसार
 यात स्याना राज्य कायेगु, उद्योग यात । विचरा राजकुमार
 यात जुया याये मलावं हे ज्वन । बौम्हस्यां करुणा चाया वयागु,
 पशुवृत्तियानितिं दुण्ड सजाय जीगु तोता वं लोभयागु राज्ज
 तु इनाम थें याना विल । वेइमानम्ह कायम्हसें चांलाका
 स्यायेगु धका बौम्हसित भूखानानाय् तथा थगु, कृतज्ञता
 थुकथं प्रकाश यात । वया मां छम्हसित जक जुजुयाथाय् वने
 व्युग जुया च्वन । राजभक्तःह महाराजां थ ज्जीचवथे नसा

सुचुका यनिगु जुयाच्चन । राजकुमारं सिगा अथे याके
 मबिल । अले थगु सपोले नसा सुचुका यंयवेगु यात । ध्वनं
 राजकुमारं याके मबिल । अले लिपा नस्वा लखं मौल्हुया
 धो, कस्ति व चाकुं म्हे बुयावन । जुजुं वया म्हे फयया
 प्राण तया च्वन । तसत्तं चेवा याके फुम्ह राकुमारं थ्व खँ
 सीका मांम्हसित वौम्ह नापलावने मडु धका आज्ञाबिल ।

जुजु विम्बिसारया प्राण रक्षा यायेगु छुं हे मन्त अयेसां
 थ श्रोतापन्नम्ह जूया निंति आध्यात्मिक सुख अनुभव यायां
 उखे थुखे जुल । अन्तत्त दुष्टम्ह कायेम्हसें विचरा वौम्हसिगु
 प्राण कायेगु निश्चय यात । निष्ठुर जुया थ नौ छम्हसित
 अबुया पालीतले फाया उकी चि-चिकं पाना हेंग्वामी काकेगु
 धका आज्ञा बिल । जुजुं व नौ वोगु खना काय् भाजुं थ
 ग्यां मडुगु सीका ताहाकेक बुया वैच्वंगु सँ व चाक ग्वाय्
 खाका भूयाखानां पिकाये त्यन धैगु मती तल । थगु अकांक्षाया
 विपरित वं मत्यवं हे श्यानापुगु मृत्युया सामना याये माला
 वन । विचरा भिंम्ह जुजु सित । उसुन्हु हे अजातशत्रुया
 काय बुल । बूगु व सीगु नितांया समाचार जुजुया थाय्
 नाबं थ्यन । सुख समाचार निं न्हापां न्वंकल । अहो !

थ न्हापां बूम्ह कायमचाया उपरे वं माया यागु खँ बगान
यानां याये मफु । व ला आनन्दं बेडोस थें जुल । प्रेम ला
वया कँचे थीक हे दुहाँ वना याकनं हें वं धाल-ब्वाहुँ,
ब्वाहुँ; जि योम्ह अबुयात भट्ट तोताव्यु ।

वया अबुं सर्दाया लागी मिखा तिसी धुंकल

मेगु समाचारया पौ अले वया लाहाते त्या बिल ।
बी साथ थ मांम्ह सिथाय् दूररं ब्वां वना धाल, “ यो मा !
छु जि मचाबले जिमि ब्वां जिन माया या ला ? ” “ छु धैग
बाबु ? छ प्वाथे दुबले जित छिमि अबुया जवगु लाहातेया
हि त्वने प्या चाल । थ्र खँ जि ल्हायेग साहस याये
मफु । अले प्वाथे दया जि गंसि जुया र्वा वंचुसे च्वना
वन । उकिं अन्ते जिगु अमारुषिक इच्छा प्रकाश यायेगु
मौका बिल । तर खुसिसाथ हे छिमि अबुं जिगु इच्छा
पूर्ण याना बिल । जि नं व स्वै च्वंति घच्चाइपुसे च्वंक
हि त्वना । जोशीतसें छ छिमि अबुया शत्रु जुया पिहाँ वइ
धका न्हापा हे कंगु ख । उकिया नितिं छं नाम अजात
शत्रु अर्थात मबूनिम्ह शत्रु धका नाम छुनाव्यूगु । जि ला
मचाकोथले धकानं कोशिश यानागु ख । तर छिमि अबुं

थाके मन्वु । लिपा छ बुइ धुंका जि छन्त स्याये त्यना, हाकरं
 नं छिमि अबुं पं वल । दाबु, छको छं पतिने कै वल ।
 सुनानं हे छन्त थ्यने मफु, तर छिमि अबुं लायकुली
 इन्साफ याना च्यंमहसैं छन्त मुने तथा छन्त हेकु हेकु कै
 वया च्यंगुली चुप्पा नया विल । जा ! वया म्हुडुई दुने का,
 थो तज्यानां हि, निह छवम्हुना वंगु ! छिमि अबुं व छंगु
 स्नेहं घुर्कं छ्वइ विल ।

थव सैं न्यना अजातशत्रुं हि-खबि हायेकल ।

उकिं हे मचात ! छिमिसं व अजातशत्रुं मने
 दुने लूगु भाव बाँलाक लुमंके है कै । मां-बीपिसं मचाते
 दुने छु छु जुया च्यनीगु स वं न्यागु अत्रस्यायनं बाँलाक
 थनीका कायेकु छाये धासा अमिसं नं व पुक अवस्था अनु-
 भव याये धुँकगु दु । था हे कारणां थव मचातसैं
 द्वकैवते अमि उपरे थपि अपायचो सहृदय तथा उदार
 जुया क्रयनीगु । सदां नं अमिसं दुर्वकगु सहायेगु हनं
 क्षमा यायेगुली तत्पर जुया बीगु । सीकं नं मसीकं नं मचातसैं
 अमित हुगरे स्तार्के यो । मचा समझ मगाना अपि मां-अधुया

प्रति अकृतज्ञ जयेयो । हानं मचा-बुद्धि जुया धीर ज्वी
मफया नं अमित चित्त बुकेयाये मफय् यो । विवेक मदया
थव मां अबुं थपिनि हे सुख व कल्याणया लागी वयना थकूम
लँपुथा गाकं हे अःखगुली पलातया वने यो । याये मागु
मयासे सत्योगु याना अनेनेगु भूल याना ज्या दूवकूसां
सहृदयपि मां-अबुपिसं व फुकं च्यूता मतसे प्रेम याई । विपत्ति
वइ बले अभिसं ग्वाहालि फवँ हे मफवसां थ थमतुं वया
ग्वाहालि या वयी । अभिसं माया यानागु मयेकूसा हानं
क्याहाँ वना हनं मसीक ग्वाहालि बिया च्वनी । बुद्धिमान्पि
हृदयदुपि मां-बौपिनि पह थपायचो हितकर जू । तर, छु
मचातेसं थपिनिगु नितिं अभिसं कुबुया चंगु माया तथा
उत्तर दायित्व यात थवीका काये फुला ? फै मखु, छाया धासा
अपिं आतक अबु ज्जीगु अबुस्या मथ्योनि । ग्वालि मां कि
अबुं जकू धाथेया पितृस्नेह धैगु म्हसीका काये फै ।

अजात शत्रुया दृष्टान्त छगू मार्मिक उदाहरण ख ।
मचातेसं थपिनिगु कर्तव्य बाँलाक यायेमा ।

स्नेहशीलम्ह मां

सोनडण्ड।जातके बोधि इत्वं शुकर्यं मां धयाम्हया गुणगान याना वन ।

वं भीत तोङ्कै दुरु प्रेम यासे
तप्यङ्क यंका च्वनि स्वर्ग पाखे
व थें दयावान् शरणार्थि धाम्ह
सुदै थनी मांति असंख्य भिम्ह ॥ १ ॥

नका व तोङ्का इन वस्त्र पुंका
ज्यू ज्यू कथां प्रेम तथा ब्वलंका
अत्यन्त दानी व तुगः मस्याम्ह
सुदै थनी मांति असंख्य भिम्ह ॥ २ ॥

बो बो पतिं भोक पुया अडाना
सन्तान फोना गुलि भाव याना
न्ही न्हीसया न्हाःगु नद्धत्र केत्ता
ब्याँ ब्याँ जुयू सन्तति कामयाना ॥ ३ ॥

कालान्तरे गर्भवती जुया वं
चायी दुने सन्तति प्रेम लूगू
प्राथे च्वना नं व मचां तुरन्त
सीकी अले मित्र हितैपि दैत्त ॥ ४ ॥

च्याला गुँला थः धन थें सुरक्षा
 अत्यन्त याना, विह सुङ्क व्हीका
 अनंलि वं मां धक नाम काय्का
 होका च्वनी सो दुरु धाक्कव तोङ्का ॥ ५ ॥

घे घे पुना क्रवाक फसं मकय्क
 फुका च्वनी दुःख छति मल्यङ्क
 निभा फसं थी गन फै ? अनेक
 विचा व संचा दत ग.क गाक ॥ ६ ॥

तिसा वसः दक मुना तथागु
 लीपा पुता, ज्वी थ्व अश्य छुङ्क
 धका मती तै च्वनी, धाइमां हे
 धासां मलोगू मखु वैत धात्थें ॥ ७ ॥

थ्व त्यो मत्यो वत्स धका कनानं
 अतीं बियू चिन्तित जूम्ह मामं
 अयूसां युवा ज्वीधुनम्हं मन्योसा
 ख्वया ख्वया वं क्रयनि दुःख ताया ॥ ८ ॥

निभा बिका कांपनि मिस्त स्वेत
 व्वां ज्जीवले उन्मद मत्त वैत
 तमं तमं वो बियु छाय् मवैगु
 छिहाँ, धका सो बदमास जूगु ॥ ६ ॥

थुजोकथं न्वाखँत वीक वीक
 वं वैत होका जुलसा अनेक
 धिका हुँ दै नर्क सिबाय मेगु
 व काय्मचा यात इनाम वीगु ॥ १० ॥

धनाभिलाषी अति जूम्ह या थें
 धन् फूवीबले शीक अतीव बोर्थें
 मां यात वाना जुलसा अथे हे
 सन्ताप ज्जी सो थन याकन डे ॥ ११ ॥

काइयथनं प्रेरित जूगु कर्म
 वाणी जुलं प्रेम दुगु महान
 माथाय् व मागू समयानुसार
 शांतिं च्वनेगू मन या सुधार ॥ १२ ॥

दानादि हानं गुण थो समस्त
 घःचाःचुकू थें जुल लोकयात
 थुजोगु छुं हे गुण मन्तसा नं
 मां धैम्ह योगू जुल नाम मात्रं ॥ १३ ॥

मांयात भीसं अबु थें छुमंका
 श्रद्धाञ्जली इऊत मान बीमाः
 थुजोकथं मां प्रति भक्ति यास्ये
 स्यावास धाय्की मुनिचृन्द पाखें ॥ १४ ॥

स्तुति प्रशंसा अति याय बःपिं
 सीकी अपिं उच्च पदे च्चनीपिं
 ब्रम्हा धका पण्डितया दु उक्ति
 गुजोगु मां-बौपिनि नाम कीर्ति ! ॥ १५ ॥

मचा तसें मां अबुपिन्त मागू
 पूजा व सम्मान गथे मयाय्गू ?
 ज्ञानी तसें मान त्रिये धका, या
 सद्भावना पूर्णगु सत्य सेवा ॥ १६ ॥

नये, त्वने, योग्यगु वस्त्र, शय्या
बिया हनं यच्चुक स्नान याका
चिकं बुका पाद सिका अनेक
सेवा सुरक्षा थन याय माल ॥ १७ ॥

थव पितृ सेवा कृतिया प्रशंसा
ज्ञानो गुणी उत्तम खः धका याः
थव भक्त्या जीवन सार ज्वीगु
अहो ! लिपा नं सुख भोग दैगु ॥ १८ ॥

मां-बौपिनि कर्तव्य

थ मचातेगु कल्याण यायेगु स्वयेगु हे मां-बौपिनि कर्तव्य ख । खुसिसाथ हे थुजापिं कर्तव्य म्हरयूपिं प्रेमी मां-बौपिसं धन्दा कुबुदा जू । गल्ले गबनें छम्ह निम्ह गुण मस्यूपिं मचातसें थ उपरे करुणा चापिं मां-अबुं यागु अमूल्यगु सेवा लोमंका थगु कर्तव्य मयासे इक जक हिँ धापिं दतसां मां-अबु धैपिसं थ मचाखाचातेगु आवश्यकता धाको माको पुरेयाना च्वनी, छेँया हामा जुया च्वंतले जक मखु छेँ तोता वने धुंका नं । थथे माया दुपिं मां-बौपिं दये हे थाववी ।

अपिं प्वाथो दुबले हानं बुया ब्याहा मयातले नं फछि फको धन्दाकया हेरिबिचार याना च्वनी । अमित आदर्शपिं मचात दयेकेगु किसिमं लहीगु स्वयी ।

आदर्शपिं जुया ब्वलना वैगु स्वयेगु हे मां-बौपिनि सत्य-संकल्प जुया च्वनी । न्हाकथं थपिं त्याकूगु अथवा उल्लि मजूसां कमसेकम अपिंति थंयंक जूगु स्वये दत धायेव हे अपिं तरतं खुसि ज्वी । थपिनि जो ज्वी मपुत धायेव हे अमिसं दुःख तायीगु । मचातेत भिंगु लँय् छ्वेत मां-बौपिसं न्हापां थपिसंतुं दृष्टान्त व्रयना आदर्श जीवन हने फयेकेमा । अयो-

इयपि मां-बौपिनि पार्वे योइयपि काय् मचात दैगु आशायाये
 फैसखु । न्हापा न्हापाया जुनिया कर्म ज्वना वइगु छलें तथा
 थ मां-बौपिनिगु गुण व अवगुण नं काइगु जुयाच्चन ।
 उक्रिया निति उत्तरदायी मां-बौपिसं थ सन्तानयात मभिंगु
 नमुना मकेनेत तचोतं होस यायेमा ।

सिगालोवाद सूत्रं धार्थे मां-बौपिसं न्यागु कर्तव्य पालना
 याना क्यनेमा ।

न्हापां यागु कर्तव्य छु धासा मचातेत मभिंगु बुद्धि
 लिगना हयेमा ।

न्हापांया स्कूल हे अमिगु छें हानं न्हापांयापिं गुरू हे
 मां-बौपिं । थमिसं मां-बौयाके हे भिं मभियायेगु ली न्हापांया
 पाठ काइगु जुयाच्चन । ज्ञान मदुपिं मां-बौपिसं हे थ मचा-
 तेत मचाबले खने दयेक वा मदयेक हेकेगु, ववायेगु, बेइ-
 मानी यायेगु, बोबीगु, बदला कायेगु, इयाफर ज्वीगु इत्यादिया
 प्रारम्भिक ज्ञान बीगु जुयाच्चन । अमिगु कयातुगु दुगले
 थुजोगु अवगुण स्वधना बीगु मांम्हसित पा यायेगु ला
 बौम्हसित पा यायेगु ला थव खैं मां-बौ जूपिसं हे निर्णय याये
 फयेमा ।

मां-बौपिनि व्यवहार थुजोगु ज्वीमा कि मचातेसं अमिग-
 उपरे पूरा विश्वास तये फयेमा । अमित गबलें हे ह्येके,
 थ्वनेयाये मज्यू । अमि योगु चीजबीज माल धका भकढा
 याकेगुली उत्साह बी मज्यू । अमि मती धुक च्वंका बी मा कि
 अमित माको वस्तु मफवंसां हे बी धका । उलि जक मखु
 मां-बौज्वीपिसं तचोगु भूल याना ज्ञयनाच्चंगु दु, छुकी धासा थके
 हे दुगु चीज मदु धका धायेगुली । छको निको मचां तसतं
 जिहियाइ बले थपिसं गुगु चीज मदु धया व हे चीज तहकेहे-
 पित्त कनेमते न्है धका तीजक बीग । थुकथं तचां ह्येकेगु
 व थ्वनेसु ज्याय् न्हापांया पाठ मां-बौपिके हे काई । लिपा
 थुज्यागु मभिंगु बुद्धि भन भन थ्वीका है अले न्हापां गुरुजूपिं
 मां-बौपित हे व बुद्धि प्रयोग याना है ।

बदला यायेगु बुद्धि गथेले धासा व नं गबलें गबलें छेँ
 हे सयेका काइगु जुयाच्चन । आपा मस्त न्ह्यसंच्च्वीका
 तइपिं मांपिनि पाखें हे काइगु जुया च्वन । बँय् दैवते मचा ख्वै
 व मांझ ब्वांब्वांवना मचायात बुयाकया चुप्पा चुप्पा नया
 बँय् दाया हुं नाखिं ताः याना केनिगु । वस, ख्वयेगु दित ।
 अले वं थ शत्रु यात बदला कायेगु पाठ स्यनाकाई ।

मचातेत ख्याचो बिया लही नं मज्यू । भति भति
ख्वोसा ख्वयेके व्यु, तर ग्याना भाय् दुफवाना खोगु दिके
मज्यू ।

आज्ञा पालन, आदरभाव, नम्रभावना धैगु ग्याना भाय्
मखु धैगु सीकेमा । बौद्ध धर्म धैतल ग्याना भाय् धैगु खराब्म्ह
मारया भित्थो फौजे छथो ख हँ । कुबुद्धि खना ग्यायेमा तर
सुं मनू खना मखु हँ । म्वाक म्वाकं ख्याचो व्युगुलि
मचात काथर जुयावया मसीक थ मस मस्यू धैगु भाव दयेका
चवनी । छुं सी मदुगु ख्यूंसे च्वंथाय् अन्धकार खना
ग्यानाचवनी । याक याक वने च्वनेत नं ग्याई ।

अमित जिमिगु सिंहलया बंशावलीयापिं जुजु दुतुजेमुनु,
राजकुमारी विहार महादेवी, इहेलापोल, हानं केपित्तिपोल
दिसवे आदिया खँ जुल, हानं जातक बाखँथा जुजु
पञ्चायुधया बाखँ न्यंके माल ।

राजकुमार पञ्चायुद्ध धैम्ह भित्थुदँ जक दुम्ह भयानकम्ह
राक्षस नाप ल्वायेत थपाय्चो मग्याम्ह कि व राक्षस च्वंच्चंगु
जङ्गलं बनेमते धका शान व्युवोम्हेसित वं लिस बिल—

भी छोको सिवेला सी हे मखु धासेंति छाय ग्याय्गु ? मग्यासे
बङ्गलं वना व राजसयात नं स्थानां तोतल ।

विहार महादेवी धयात्त राजकुमारीं थव प्रजाया लागी
थगु जीवन हे अपर्ण यानाविल ।

थुगु जोपिं मांसिंतिनि थवसिकं नं वीरत्त दृतेमु उ धैम्ह
काय्मचा बुइकल ।

इहे लापोल धैम्ह मचाम्हसें गुकथं मृत्युनाप सामना
यानावन व ला साधारण ।

केपित्तिपोल दिसवे धैम्हसिगु वीरत्व पूर्णगु मृत्यु ला
सिंहल जातिया गौरव हे ख । थव सी न्हयो वं दन्त अस्थि
धातुया पूजायाना वने धैगु इच्छा प्रकटयात । मोल्हुया थगु
लं यच्चुक हिया व दन्त धातुयात छाल । मुदुगुलि दिसवे
धैम्ह वया नापं च्वम्हसें ख्वविधा हायेकल । परन्तु केपित्ति-
पोलं धाल “ पासा, ग्यायेम्ना, छं सिंहल जातिया वीरता
क्रयो ” । जिला मृत्यु खना छति हे मग्याना । भी छोको सिवे
तको सी दैगु हे मखु । जि मिखाय् ख्ववि वोग् ला छाय
धासा भीसं थव दन्त अस्थियात अमूल्यगु भिंभिंगु वस्तु

छाया च्वनापिसं आ थुजोगु वखते भ्वायगु लं छपा जक
 छाप फत धका लुग मञ्जिना जक न्है । ” वं थम्हसैं यानागु
 धर्म कर्म स्मरण यानालि थगु कपाले चिं तया पोन्वायात
 उगु है थासे लाक्क कयेकि धका आज्ञाविया व्वँह थें देग
 मसंसे च्वना विल । छथु पां म्भीकूबले वया छयो व
 कपा निकू दल । आ थौं तक नं वया छयो स्काटलाय्ण्डया
 छगू म्युजियमे छम्ह अपूर्वम्ह सिंहल जातिया वीरया छयो
 धका सुरक्षित याना तगु दु धाइ ।

मवा छम्हसैं छंकल धासा तुरन्त उथाय् हे वया भूल
 सचेयाना बीमा । सकस्यां न्ह्योने वयात बो विया बीगु
 ठीक मजू । अथे यात धायेव आपायाना मचात दाखों जुया
 जिदिवाल जरी यो । मचात धैपिं न्ह्याम्हं हे मिं । न्हापालाक
 आमिगु स्वभावयानि अध्ययन यायेमा । अलेतिनि उकियात
 लोगु वास यायेगु । गबलें ला वैत हीकेत छगू वचनं हे गा ।

छगू जातक बाखने धैतल कि छम्ह जुजुया भिकां
 भिके मफुम्ह हाराम्ह काय छम्ह दु हँ । लायकू कयवे च्वना
 च्वंम्ह छम्ह ऋषियाथाय् यंकल हँ । अले व ऋषिं राजकु-

मारयात नापं व्वना चाहू वनहँ । चिकिचा मागु नीमया
 सिमा कृत्या ति जक पाय्मागु ह छह निह जक दुगु खना
 राजकुमारं व छु धका न्यन हँ । ज्ञान दुम्ह ऋषिं ह छह नयाख
 धका धाल हँ । वं नीहया सवानं म्हुटु खाइसे व्वना व सिमा
 पायेकेगु आज्ञा विल हँ । साथ साथ छु धाल हँ “ थुजागु
 चिकिचामागु सिमा हे थपाय्चो खायु धासेलि थ्व तमा ज्वी
 बले गुलि जक खाइगु ज्वी, उकियानिनि थ्वैत लिना छ्व ” ।
 अले ऋषिं धाल— “ आसे, छंगु उरे दुनियात्तंसं नं थथे
 विचार यागु दु । राजकुमारतिनि बले हे छ थपाय्चो हारां
 धासेलि जुजु ज्वी बले गुलि जक हारां ज्वी । ” राजकुमारं
 तुरन्त थ्वीकल । अले छकूचा ग्यान कया हे व गन ख ग
 ज्वीक पानावन हँ ।

निगूगु कर्तव्य अमित सिंगु याकेगु ।

छें मां बौ गुरु, स्कूले गुरुपिं मां-बौ ज्वी । मां बौपिं व
 गुरुपिं निखल नं मचातेगु भावी कल्याणया विषये लिसबिवा
 ज्वीमा । अमिसं गये दयेकल अपिं अथे हे ज्वी । अपिं
 आगथे मचात नं आ अथे हे ज्वी लिपा नं अथे हे ज्वी ।

मचाबले लानाकायेगु बखते अमि तुति के च्वनी । अमिसं
 छु बिल मचाबेसं व हे लानाकाई । अमिगु पालि ख्वाँय
 स्वयावनी । अमिगु हे काय, वाक्क व मनया प्रवृत्ति मचातेत
 प्रभावित याई । थथे जूया निंति अमित छे अथवा स्कूले
 तयेबले दक्कले भिंगु वातावरणे तयावीगु मां वौपिनिगु परम
 कर्तव्य ख ।

मचातेत दया माया दुपि जूसां असभ्यपि मचाकामितेगु
 लहाते तोताची मज्यू । छको निको मां वौया मिकं नोकरते
 उपरे मचातसें प्रेम तयाच्वने दो धैगु अपो खँ मखु । थुकथं
 हिलावनीगुया नं कारण दु गुगु मां वौज्वीपिसं वौलाक
 बिचार यायेमा ।

सरलता, आज्ञा पालन यायेगु, सहयोग यायेगु, मेल
 यायेगु, साहस दयेकेगु, स्वार्थ त्याग यायेगु, ईमान तयेगु,
 सोझा ज्वीगु, सेवाया भाव, आत्म निर्भरता, दया, लुग
 स्यायेगु, सन्तोष, शील स्वभाव, धर्म प्रेम तयेगु आदिया
 जोगु गण अमिगु क्यातुनिगु हृदये बुलुं बुलुं जक दिका-
 वीमा । थुकथं पिनागु पुसा लिपा फल ज्वा ज्वा सगु सिमा
 जुयावई ।

नियमित चालचलनया न्यागू प्रारम्भिक तत्त्वनि कर्मसे-
कम अमिसं सयेके धव्यु । न्हापांया अहिंसा तत्व सयेका
सीका अमिसं करुणा व अहिंसाया भाव दयेका हई ।
अमिसं जीवनया पवित्रता म्हसीका हई । मचाते न्हयोने
ख्ये तद्धाना क्येना अमित नके बी मज्यु । अये यायेबले
अमिके करुणाया भाव मदया वये यो । लिपा छतिं हई
घमचासे जीव हत्यायायेगु स्वई ।

निगूगु अस्तेय तत्त्वं अमिके स्पष्टवादी ज्वीगु व
हमान्दार ज्वीगु स्यना हई । बाजीतया तास म्हितेगु ख्वीगु
न्या मखुसां अमित स्यने मज्यु । उकी अमित प्रोत्साहन
बी मज्यु । मचातेत रेस कोर्स अर्थात घोडडौडया जू
म्हितेथाय् व्वनायकेव नं अमि बानि स्यना क्षिपा भविष्ये
दुःख, दारिद्र्य व मेमेगु मज्जीवगु घटना दयावये फु ।

स्वंगूगु तत्त्वं सदाचारया विषये खँ न्हार्ई ।

मस्तेत पवित्र ज्वीगु, ब्रम्हचर्य व्रते च्वनेगु स्पनेमा ।
मभिगु संगते मजुसे द्यो दनिबले छँ न्याहाँ वयेकेगुली खूब
कुत यायेमा । थुगु खँय् ला मां-बौपिसं द्युगन्त निया क्वनेमा ।

अथो मयातसा मस्तैसं अबुकरण यई । दुराचारीपिं मां-बौ-
पिसं थव मस्त सदाचारी ज्जी पैगु आशा काये फै मखु ।
मां-बौपिनिगु शुद्ध पवित्रगु जीवन थपित व सन्तान निखलसितं
कल्याणकारी ज्जी तर अशुद्धगु जीवन निखलसितं हे
खराव ।

मस्तेत सदां सत्यवादी ज्जीगु स्यनेमा । थव प्यंगूगु
सत्व न्है । अमिसं छुं द्रंक्रूगु दतसा व तप्पी धका द्रं गुली नं
भं द्रंका ज्या मयासे खसो खास थगु भूल प्रकाश या ।
अमित थुद्धित तालिम धीसा कि मां-बौपिनि गर्ब साय थुलि
धाये दयेमा- जिमि मचासें ला गुल्लें ह्येक्कय मस ।
'हे, बाबु, आ खुनु सत्यवादी जु, ह्येकेमते ।' धका धाये-
माला वोगुयात मां-बौपिसं तसतं थगु वदनाम धका
सीकेमा ।

सत्ये अद्वादुहिं हे मचासाचात ! खपालं खपालं नं
असत्य खं ल्हायेमते ।

मचातेके करपित्त गिज्जा यायेगु बानी नं हा ली थै
लिन । छयेमा । मचा छमहसित वया कुकर्तव्यया नितिं
सत्राय बी बते 'जिमि दाजुं नं ला थये यागुदु' धका

दाजु वा मेपिनि इज्जतकायेण स्वभावयात प्रोत्साहन वी
मज्जू । छागु बोली वचन जुल हनं भवामदुगु गफयायेग
बानि तोतके मा । हिसिदुपिं मचातेत बोली वचन नाईक
ल्हायेग स्यनेमा । म्हुदुई शथे वल्ल ययोये नप्रतापूर्वक मज्जुसे
नवाये हे मज्जू । अमित खगु, भिंगु, नीगु, खँ न्हाकेत
स्यनेमा । मचांसिसे म्हुदु समहाते थया । छ्वागु म्हुदु
आयटम वम्बया सिक्कं वल्लगु ध्वंसकारी शस्त्र धका प्रमा-
णित ज्जी । संयम दगु म्हुदुं लाखौं लाख मनूतेत भिके फु,
भिंगु याके नं फु ।

ऐला, थ्वँ व चुरोट या मभिंगु परिणाम ला मां-बौ
ज्जीपिं सकसिनं सि हे स्यू । गबले गबले भतीचा जूसां
ऐला ज्जीमा वा थ्वँ हे ज्जीमा अमित सवा कायेकेग थुलि
इयानापुगु ज्या धका मां-बौ ज्जीपित थन थवीका च्वनेगु
आवश्यक मताया । न्हापां सवा कायेकेगु, विचे माछि जक
त्वनी, अन्तस तसतं गल्लुजुया वई । भवयवने बले मचातेगु
उपरे खुब मिखा तयेमा अभ्क बाँलाक न्यंका हे वीमा । छाया
धासा अमिसं मचा पह कयना छु खें, गय् खें धका थुजोगु
खरावगु रस सा मसा खये यो ।

थुगु विषये नं ज्ञांहुपि मां-बौपिसं थ्व ऐला थ्वं मत्व-
नेगु न्यागूगु तच्चया नियम याकेगु सल्लाह बीया म्हाय थपिसं
नि न्हापां त्यागयाना बीमा ।

स्वंगूगु कर्तव्य ख मस्तेत भिंगु शिक्षा बीगु ।

थ मस्तेत तोता थकेत दुगु दकले उत्तमगु सम्पति भिंगु
शिक्षा हे ख । उलित तचोगु धन द हे म्हु । मां-बौपिसं
मस्तेत यायेमागु दकले तचोगु कल्याण थ्व हे । काय
मस्तसें जक मखु म्हाय मस्तसें नं थ्व मां-बौपिसं व्युगु
आशिर्वाद्यात फायदा उठेयाना काये फयेमा, येकानं भयेकानं ।

स्वधर्म व स्वजातिया वातावरणे फक्कवनं ल्यायम्ह
बले हे अमित शिक्षा वियेमा । थुकी अमित लिपा लिपा तरु
नं भिंगु परिणाम दइच्चनी । थग- अभिभार म्हुस्युपिं दकले
विद्वानपिं गुरुपिनि ल्हाते लल्हाना वियेमा । धर्म विषयया
शिक्षा कायेत छम्ह विद्वानम्ह पवित्रम्ह भिक्षुया तुतिके
च्चनेदयेकेगु प्रवन्ध याये फत धासा व प्रचाया भौतिक व
आध्यात्मिक सुख आपालं पुरेयाये फई । श्री संवबोधि
सुजुयागु उच्चकोटियाग नैतिक विचार नं केवल वया ककाजु

धेरया पाखें धर्म शिक्षा दया वंगु ति हे ख ।

मस्त छेँ तोतका तापाक तयेमाल धासा अमित
भिंभिंगु वातावरणे तयानीगु उत्तम प्रवन्धयाये फयेकेमा ।

बौद्धतेगु शिक्षा पध्दती धर्मशिक्षां दकले उच्चगु स्थान
कायेमा । व्यवहारया शिक्षां धर्मयात वञ्चितयाये मज्यू ।

भौतिक उन्नति व आध्यात्मिक उन्नति नितां उति हे मा ।

छगु दयेका मेगु मदयेकये मज्यू । सफू जक व्वनेगु सिद्ध
अभ्यास दकले आवश्यक जुयाचवन । ज्या मयास्ये खँ जक

ल्हाये सयेकेगु अमिसं मस्यनेमा । थ मां-थौ गुरुपिन्त

ह्ये के थवनेत जक अमिसं धर्म कर्मया स्वांग थमयाये मा । अमिसं

जाँच पास जीत जक धर्म सयेकेगु थमयायेमा । धर्म सयेकेगु ला

अभ्यासया निति हे ख । धम्मपदे थयात थें गुम्हसें धर्म

सयेका कायी उकिया अरुसार ज्या मयात धासा व मनू क-

रपिनि सा गुलि दु धका निना जक जीम्ह साजवा थें जी ।

थौं कन्हे आपा लिपा लिपा ज्यालगेमजीगु म्वा मदुगु

विषय स्यनीगु जुयाचवन । अमित धार्थे कल्याण जीगु हनें

योगु विषय अध्ययन यायेगुली व बल बुद्धि खर्चयाना व्यूसा

असल मज्जीला ? कन्यातेगु विषये ला : तसकं विद्वान जीगु

कथं मर्वसां अमित आदर्शपि स्त्री तथा आदर्शपि मां
ज्वीगु किसिमं शिक्षा बीगु विषये आपा लोड बीमा ।

हानं आख सवेकेगुली आपा रुचि दूत धका थगु स्वा-
स्थयात वास्ता मयासे ज्वीमज्यु । रोगीपि युवक युवतीपि
शिक्षित जूसां गुणं देश वा जातिया असूल्यगु सम्पति
जुया नये फैमखु ।

प्यंगूगु कर्तव्य अमित ह्वोपि वाप होंका विवाह याना
बीगु । सिंहलीतेरां नीकेह यानाबीगुयात ' दिषे यनवा '
धाई । उकिया तप्यंकु अर्थयाये बले तापाक बनेगु धैगु अर्थ
जू बै । छाय थथे धागु धासा विवाह धैगु छगू धार्मिक ज्या
ख । उकिं जिन्दगी भर ह्वनाचवने मागु, उलि जक छु
अनन्त काल तक नं सन्तानया उत्पति यानाचवने मानिगु ।
छको ह्वना अपुक बाये फैमखु । उकिया नितिं विवाह याये
म्हो थव विवाहया प्रश्नयात हरेक दृष्टिकोटां सकसियां चित्त
बुझे ज्वीक फुक खँय् विचार पुरेयाये मा । थथगु स्वार्थ
बाधा परेजुल धासा लिपा न्वापुज्वीगु निश्चय । अले
मां-बौपिसं कर्तव्य खोजेयाई, मस्तेसं धासा अधिकार मायका
चवनी । सिंहली बौद्ध संस्कृती ला अधिकारया सिकं कर्तव्य

पालन च्चे लाकातल । निखलसिन थगु जिदि मयासे
बुद्धिमानी साथ मिलेजुया च्वनेगु स्वयेमा । अथे मयातसा
थय सराप बीमाली, सराप फयैमाली । हनं मेमेगु उपाधि
नं वयेकु । आपा ब राग, द्वेष फैलेजुजुं सन्तान दर
सन्तान तक नं वईच्वने छु ।

उकिं कला हयेगु विषये महाभंगल जातकं थुकथं खँ
कना तलः—

कला धैह्य सिके गुजोगु गुण दयेमा धासा पासा थें जुया
मैत्रीभाव दयेमा, समवयस्क अर्थात् उति उमेर दुम्ह ज्वीमा,
धैथें दुम्ह, भिम्ह हनं आपा सन्तान ब्वीकीम्ह ज्वीमा,
विश्वासपात्र, धर्म मती दुम्ह घरानीम्ह । थव लोके तचोगु
सम्पत्ति हे भिम्ह ज्ञानिम्ह कला । मभिम्ह लायेव जीवने
तचोगु पाप ला वो थें ज्वी ।

थुजोपिं ल्वीके थाकुसां भात ल्यये बले ला रण्डिबाजी
याज्वीम्ह, अय्ला गुलुम्ह, जुवाबो हानं थगु सर्वे फुकीम्ह
थुजाम्ह फत्ति फत्तले ल्यये मज्यू (वसल सत्रं)

विवाह याइम्हसां न्हापां स्वास्थ्य ठीक यायेमा । नत्र

मां-वौ धैपि मस्ते नितिं तचोतं पाप हे ठहरे ज्वी । रोगीपि
मां-वौपिसं गरीब कुलया मस्त धर्मपुत्र कया अमित आद-
शपि नागरिक दयेके फत धासा हे अमिसं देशया नितिं
तचोगु कल्याणयागु थें ज्वी । अमित हें थपिनिगु प्रेम व
आशीर्वाद प्वके ज्यू ।

दकते लिपया कर्तव्य— बखते अमित अंशभाग
लल्हाना वीगु ।

महुय जुनी लापिं मां-वौपिसं थ मचातेत थपिनिगु
हेर-विचारे लाना च्वँतवे जरु प्रेमयाना ब्वलंकेगु मखु अरु
अमिगु लिपया तक नं सुख सुखिस्ता यानावीया लागी मागु
बन्दोवसायाना वियाचवनी । थपिसं दुःख कष्ट सिया धन,
द्रव्य फको मुना छतिं सुगमस्याकुसे थ मचातेत देहँ वीमा ।
वौपिसं थ भ्लायपित दकते भिगु कोसः वीगु हु धासा विशा-
खायात वियाओ बले दौम्हसं व्युगु थुजोगु अति बुद्धि- व
हुहु धासा----

१. छँखाय् दुने च्वंगु मि पित छ्वयेमते ।

२. पिने छ्वयाच्वंगु मि दुत कायेमते ।

३. लितवीपित जक बीगुया ।

४. लितमवीपित बीगु यायेमते ।

५. विये फुपिं व विये मफुपिं निखलसिदां बीगुया ।

६. सुखं च्वं ।

७. सुखं न ।

८. सुखं चो ।

९. सदां छुतू च्याका च्वं ।

१०. गृहस्थिया चोपिं सकलें मानेयाना च्वं ।

थ्व धामुया गृह अर्थं छु धासा—

[१] थन मिया मतलव दोष कनाज्जीगु । मिसा

धैम्हसं गुवलें कर्पिनि न्खोने भात, ससच्चव, मांभत पिनिगु,
दोष कनाज्जी मज्जू अमिसं स्पंकुगु, इंकुगु हानं छे' ल्वापु
ज्जूगु नं कर्पित्त कने मज्जू ।

[२] कर्पिनि छे'या वाखं नं न्दने मज्जू ।

[३] लितहैपित जक वरतु पित बीया ।

[४] लितमहैपित छु' वरतु पित बीमज्जू ।

[५] त्यासोपुले मफुपिं जूसां थयित्ति, जःहा सुःलापिं,

मज्जूं जुल धासा पको मद्ध बीया ।

[६] मिसासेत्तं सयेत्तं च्वनेमा । ससअबु, मांभतपिं
 न्होने खने दयेक वइ बले इना च्वनेमा, प्रयतुना च्वने
 मज्जू । थुगु, अति बुद्धि मिसा ज्जीभ्हेसिया विनयं पूरकं,
 आपरणं हनं मांभत, ससअबुपितं आदरं भावं तयेगु,
 विषये व्युगु जुल ।

[७] यभ्हेस्यां मनसे न्हापां मांभत, ससअबु व
 भात या माभागुनिं स्वया बीमा । अ च्यो, भांतितेत्तं नः
 मनः बाँत्ताक स्वये फयेकेमा ।

[८] थुगु खँया मतलबमिसा धैम्हत्तं थव यत्तजे चने
 धैगु मखु । थव न्हो वयेके न्हापां लुखा त्यू भत्त्यू, थल-
 भल वस्तु दृ म्हु, च्यो भांतितेत्तं थयगु ज्या या मया,
 हनं मांभत, ससअबु न्हो वयेकू मवयेकू थ्वनिं विचायायेमा ।
 सुथ न्हापां दने मा, हनं उसाँय् म्हु मज्जीक न्हिने बने
 मज्जू ।

[९] मांभत, ससअबु भात धैपिं मि समान तयेमा ।
 गये मि नाप संग्रहयाये बले गुलि याद विचारयाये मा अर्थ
 हे अतिनाप । व्याहारे खूब ध्यान तयेमा ।

[१०] यत्न मांमत, ससञ्चबु व मात बो डे भापा तगु
जुल ।

बुद्ध भगवानं स्वयं मांमत, ससञ्चबुपिते बो ये धका
धया विज्यागु दु— ससु देवा ।

भी पूर्वी प्रयातुत्तार मिसा धैम्हसें थ भातयात ईश्वर धका
भापे मा । बुद्ध वचने कत्ता धैम्ह भातया दकसिदे उत्तमम्ह
पासा धका धैतल— भरिया पण परमा सुखा--धका ।

भात जूम्हसें नं वैत थये धका सीका वैत दकसिदे
तवधंम्ह उच्छारक जुया ऋचनेमा, वासांगी धका थ म्ह हे समके
ज्जी मा । सदाञ्जरी व कर्तव्य न्हस्युम्ह मिसां थव भातयात
थव दकले कल्याण स्वैग्ह स्वामी भापा तत्ततं मान मर्यादा
तयाच्चनी ।

मिसा धैम्हसें एत्ता, धर्मविषयया कर्तव्य नं यानाच्चने
मा । वखत वखते थ छे वोपिं भित्तु साधुसन्तपित खूव
अब्दातया व्यवहारयाये मा । अणित बाँहाक अतिथि
सत्कारपा धावना कयनेमा ।

सन्तानपिनि कर्तव्य

धर्मिन्त जन्म व्यूगु व उपूज्यूकथं कन्याण यानाव्यूगुलिं
मचाखाचातसें मां-बौपिनि तसतं ऋणी ज्जीमाग जुल । अमि
निंति थपिनि जीवन हे समर्पण यासां व ऋण अमिसं पुला
नये फैमखु ।

बौध्द धर्मे स्वंगु किसिमयापि मचात बयान यानातगु
दु । छुछु धासा— अजजात थका मां-बौपिनि जो मजूपिं,
अनुजात थका अमि जो जूपिं, हनं अतिजात थका न्यागु-
लीस नं अभिसिकं च्चे जूपिं । मचात न्याग्ग्सें नं अमित
विद्याय्, गुणे, दर्जाय्, सेवाय् इत्यादि खैय् त्याकेगु कोशिशयाये
मा । उलि मयातसा मां-बौयातया सिकं मचातगत हे दोषब्रोमा ।
छाय धासा व मचा हे ख दुगु सुख, सुविस्ता भोगयाना
काह्व । थव बौपित त्याके मफुसां अमिसं यागु स्वया उत्थे-
याये फयेमा, अभिसिकं के लाका याये मज्यू ।

सिगालोवाद सुत्रं धार्थे मां-बौपिनि उपरे न्यागू कर्तव्य
मचातेसं पालनयाये मागु दु ।

[१] न्हापांया कर्तव्य ख मां-बौपित लहीगु ।

थुगु उच्चम कर्तव्यया विषये छुं जोड दिया धायसागु
हे मदु ।

भी सिहालीते दस्तुर थें मबातेसं न्हियं त्रिरत्नया
शरणा, वन्दना व पञ्चशील कथा, मां-बौया तुतिपालि
भोकपुया नमस्कारयाये मा । बुलापिनि वन्दना थुकथं—यो
मा ! जिं गर्भे बास यासें निसें छं दुःख कष्ट स्युगु या
वयान यानां याये फुगु मखु—

थव ल्हा निपां गो मुंका शिरेतया जिगु द्रंगु फुकंया
द्वभाफवने धका छन्त नमस्कार याना—

जि खवया बले हेहु हेहुं प्रेम पूर्वक जित थयना
विहम्ह छ—

जिगु म्हे च्वंगु फोहर मैला छं अमूल्यगु चीज थें
ताया नस्वागु वस्तु थी थें थिया व्रथन ।

छंगु अगाध सेवा व दया मायाया कारणां, यो मा,
छ बुद्ध जुये फयेमा, दुःखी संसारया उपरे नं दया माया तया
उद्धारयायेत !

पाठकवर्ग अपासिनं जुजु अगावोथिया बासं न्यनांतगु

द्वै गुम्हसिया शील स्वभाव सकल मचातेत भिगु दृष्टान्त
(नमूना) थें जुई ।

कुल्लवंश धैम्हसें वया बुढीम्ह मांया उपरे क्योगु अच्चा
व प्रेमया बाँलागु वर्णनथाना थुकथं क्योगु दु ।

जुजु चानं न्हिनं मांया सेबायायेगुली सुख ता । सुय
न्हापां हे मांम्हस्याथाय् थ्यक वनी, छ्येने चिकनं थाका
वियु, चतिं प्यागु म्हे सुगन्ध होला वियु, लुसि थ्यका मो
बहुका वियु । थम्ह हे न्हूगु, थीबले नायूसे च्वंगु लं फिकी,
थम्ह से त्वकाकैगु लं थमंतुं हिया सफायाना वियु । व हे
वस हियागु लखं थव छ्येने हायाना चैत्य पूजायाये थें मां
यात नश्वा नश्वागु स्वां छाया पूजायायु । स्वको तक ढण्डव-
तयाना जवं चाकडला केटीतेत लुबक तिसा वस विया मां
यात स्वादिष्टगु भोजन थव न्हातं नका मांया ल्यंपुल्यं
थम्हं नया थगु छ्येने हला वियु । मांम्हसिया केटीतेत
जुजु नइ थें जोगु नका मांया कौठा सुचुक सफायाना सुगन्ध
हला मांया आसन थगु हे न्हातं दयेका मांया तुतिपालि
तिका सुगन्धित चिकनं बुका तुति क्रवे च्वना उसिउसि
याका थ्यना वियु । अत्ते जवं चाकडला स्वको तक

डण्डवतयाना नोकरतेत पा तथा लिफ मस्वस्ये प्यार्हा वनी ।
खने मदयेक वने धुंका छथाय् दिना हानं स्वको डण्डवत
यायु । अले थगु कर्तव्ययाये फुगुलिं मुखताया मांया सुमरण
यांयां छे वनी । मांम्हस्या जन्मकाळि वं थुकथं सेवायात ।

साम जातके कनातगु दु मचाम्ह साम धैम्हसित
वाणां कवले वँब् अचेत जुयां कोद बले वं थगु छथो मां-बौ-
पिं पाखे भोक पुया डण्डवतयाना ब्रवना वन ।

राजकुमार जालि धैम्ह व कुष्याजीन धैम्ह राजकुमारीं
थे मचातेसं मां-बौपिनि आज्ञा पालनयाये माल । विश्व-
न्तर जुजुया थ्र निम्ह मचातेसं थपित मचोम्ह बुढा खना
ग्याना थुखुली सुलाबिल । तर बौम्हसें अमित सतु बले
तुरन्त भचा हे मंमदयेकुसे बौयाथाय् वना ब्रवण्डे ।

रामचन्द्रं बौम्हस्या आज्ञापालन यायु जाले याये
योग्य । चिरिमांया जालं वैन बौम्हस्यां थिम्हणें तक वनवास
ब्रवत । दळि निदं लिपा बौम्ह सिका मन्गीव ले वया
रामचन्द्रयात सज्ये लित ब्रवना थंकेत वल । आज्ञाकारीम्ह
राजकुमारं वनवासया समय मधुंक वने मज्यू धका म्हा
धाल ।

थुकर्यं भिपिं मचाते आज्ञा पालन हे प्रमुखगु स्वभाव
जी माल ।

न्यागु स्पंका नं मां-बौपित मभिक व्यबहार यायेमज्यु ।
मां-बौया विरोधे मभिपिं कलापित थपिनिगु मन स्पंके बी
मज्यु । विशेषयाना उसाँय मदे बले व ज्याठ ज्वी बले
मां-बौपित तसतं हेरविचार यायेमा । थुजोगु बखते
अमिगु सेवा सुश्रुसा यायेदुगु हे थपिनिगु तवधंगु भाग्य
धज समके जी माल ।

२. आवश्यक [मयास्ये मज्युगु] कर्तव्य पुरेयाये मा ।
थपिसं छु याये मागु ख व सीका मां-बौपिनि चित्त
बके ज्वीकयाना बीमा ।

मां-बौपिनि सुख र सुविस्ता यायेगु स्वयेगु हे मचातेगु
कर्तव्य ख । मां-बौया निरिति थपिनिगु सुख भोग वाञ्छवये
फयेक्ये मा । जगु निगु जातके वैतगु दु कि बोधिसत्व
वैमहसें मां-बौया निरिति थगु जीवन हे फयानावी दुगु थगु
तवधंगु भाग्य धका समझेयात हँ ।

धर्म लुंका मां-बौपित दुःख बले सेवा सुश्रुषा यांग

मनूतेगु धर्म खना चोपिसं अमिगु ल्वय् लायेक्यत वई ।
 धर्म लुमंका मां-बौपित दुःख बले सेवा सुश्रुषा यपिं मनूतेगु
 ज्यायात चोपिसं थव जगते प्रशंसायाना परलौके सुखावति
 भूवन लायेमा धका सुवा बिई हँ । [तेमीय जातक]

मां-बौपिनि भौतिक सुख भोग ज्वीकेत स्वयेगु जक
 मखु अमित आध्यात्मिक सुख नं याना बीगु स्वयेमा ।
 अमिगु उदारता, सदाचार, धर्म, पुण्य, ज्ञान, बुद्धि, इत्यादि
 नं वृद्धियाना बीगु कौश्लिशयाये मा । फुसा अमित तीर्थ
 याकेमा अले लिषा लिषा तक सदा नं सुख ज्वीगु धर्म
 पुण्य प्राप्ति याके मा ।

३. स्वंगुगू कर्तव्य ख थगु कुलया इज्जत थामे
 यायेगु ।

मां-बौपिनि थाकुक्क वमेयानातगु धन मफुकुस्ये रग,
 पैतृक सम्पति गथे ख अथे तयेफयेक्ये मा । सुगस्यापिं
 मां-बौपिसं तसतं परिश्रमयाना धन मुंका थकी । अमिगु
 उद्योगया बलं प्राप्तिजूगु धन थौं-कन्हे मचातेसं तथाकथित
 सभ्यताया विचारं प्रभावित जुया निदँ प्यदं हे फुका छ्याया

दुःखं जीवन हने मायके यो । मां-बौपिसं याना वंगु ज्या
 नं वहे तूजं मचातेसं याना यंकेमा । बखत बखते दान
 बीगु, धार्मिक संस्था आदिस आर्थिक सहायता बीगु, हं
 मफुपिं व मज्यूपित मदत बीगु आदि ज्या मां-अबुपिसं
 याना थकगु तोते मज्यु, व नं भून अपिं सिकाळि तोते हे
 मज्यु ।

४. मचातेसं इहं कयार्थे थगु योग्यताया चिं कथने
 फैकथं ज्या सना जी मा ।

थ मां-बौपिनि इज्जत योग्यपिं मचातेसं थामे यायेमा ।
 ज्ञानी, शिद्धितपिं मचातेसं थ भिपिं मां-अबुपिनिगु विशेष
 अपिं मदया वंका नामीगु ज्या ह्नुं हे याई मखु । मां-बौ-
 पित कने मझालापुणु ज्या करपिनि न्हीने अथवा सुनानं
 मसीक नं याये मज्यु ।

५. थ सीपिं मां-बौपिनि नामं भिद्धा [दान] बीमा ।

बौद्धतेगु प्रथा हं मां-बौपित मृत्युज्वी धुंका लुमंकेगु ।
 ह्नुं भिगु ज्या याना हनं थपिसं दयेकागु पुण्य सीपिनिगु
 नामं तोताबीगु यासा तिनि अमित तरत लुमंकेगु ज्या

ज्जी । अमि इच्छा दसा मचातेगु पुख्य इना कावइ ।
 अमिसं इना कावोसां मवोसां पुयय कर्म धैगुलि म्वाना
 च्वंपिनिगु कल्याण ला जरुर याइ । अले उकि मां-वीपिनि
 उपरे थपिके भिंभिगु भावना वयेकि । न भावनां याना सीपित
 नं आनन्दित याई । उलि जक मखु अमिसं थुकथं थगु
 कुतज्ञता प्रकाशयाना लिपाया सन्तानयात नं भिंगु आदर्श
 न्प्रथने दई ।

अमिगु नामं बखत बखते दान थया । दान धर्म तथा
 शिन्ना विषयया संस्या खोले थया, धमंया सफूत छापे थया,
 हानं अमिगु (सीपिनिगु) नामं पुरस्कार बीगु थया ।

प्रसिद्धमह अशोक महाराजया ब्रम्ह गिरि धैषाय्वा
 उपदेश प्रदगु शिला लेख कया थव लेख सिधयेके त्यना ।
 व अशोक महाराजं भगवानं या थें पितृ भक्तिया महत्व
 तच्चौतं बयानयाना कथन ।

भगवानं मचापि लिच्छवितेत कना थकूग आरुव्यानया
 सारांस दुगु व शिला लेखे थुकथं च्वयातलः—

मां, धौ व गुरुपितं बाँहाक सेवायाये माल । सकल

जगत प्राणोयात दया यायेमाल । सत्य खँ न्हायेमाल ।

धुजोगु धुजोगु गुणया संवृद्धि यायेमाल ।

“ थये हे गुरूयात शिष्यं श्रद्धा भक्ति तयेमाल । दाजु,
किजा, फुकीपित बाँलाक व्यवहार यायेमाल ।

ध्व न्हापानिसें दुगु सहजगु स्वभाव ख । थुकिंयाना
चिरंजीवी ज्वा दयी । उकिया निति थुकि या अरुसरण या ।

सिधल ।

चवसा पासाया पासाविं—

प्रेसं प्याहाँ वयेधुं कूपिं—

१. न्याफो स्वां— (वाखं पुच)— धुयास्वां सायमि
२. वें— (गद्य-पद्य)— स्वह्न वन्धु
३. त्रिबेणी— (प्याखं पुच)— धुयास्वां सायमि
४. मां-बौ व मचाखाचा— (अर्ती)— अ. स्व. गोविन्द लाल

प्रेसं प्याहाँ वइपिं—

१. सँदेया लिस— (खण्ड काव्य)— घमँरत्न 'यमि'
२. साहित्यया मूलुखा १— (वर्णमाला)— सत्य मोहन जोशी
३. नेपादेया मँक्षिप्त भूगोल— " " "

प्रेसे वनेत पियाच्यं पि—

१. छुं वाक्यास व वाक्पद्धति— सत्य मोहन जोशी
२. साहित्यया मूलुखा २— (प्रथम रीडर) " "
३. ती— (वाखं पुच)— प्रेम बहादुर कंसकारे
४. पौ— (")— धुयास्वां सायमि
५. सन्देश— (खण्ड काव्य)— ईश्वरानन्द अँष्ठाचार्य,
६. भिह्न मचा— (")— आशाराम शाक्य,
७. विश्वन्तरया मचात दान— (खण्ड काव्य)— घमँरत्न 'यमि'
८. खिमिलायू तिमिला— (कविता)— 'शान्ति'

चवसा पासा